

รูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครุนักวิจัย The Model of Vocational Teacher Development to be the Teacher Researchers

เจริญ กาญจนะ^{1*}

¹ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคสตุล จังหวัดสตุล 91000

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครุนักวิจัย เพื่อสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครุนักวิจัยและประเมินผลการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครุนักวิจัย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูจำนวน 48 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ เครื่องมือคิดสรรนวัตกรรม แบบประเมินคุณภาพของเค้าโครงวิจัย แบบประเมินคุณภาพของรายงานวิจัย แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นต่อรูปแบบว่ามีความเป็นไปได้ในระดับสูง 2) ผู้เข้าอบรมมีความพร้อมที่จะดำเนินการวิจัย 20 เรื่อง 3) เค้าโครงวิจัยของผู้ผ่านการอบรมที่ส่งมีจำนวน 20 เรื่อง ทุกเรื่องมีคุณภาพระดับสูง 4) รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์มีจำนวน 14 เรื่อง ทุกเรื่องมีคุณภาพระดับสูง จัดพิมพ์เป็นบทความวิจัยและตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารบทความวิจัยของวิทยาลัยเทคนิคสตุล 5) ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของรูปแบบในระดับมากที่สุด 6) ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามรูปแบบในระดับมากที่สุด

Abstract

The purposes of the research were to procedure the Model of Vocational Teacher Development to be the teacher researchers, to construct and check the quality of instruments used for the model and to evaluate the achievement of the model. The samples were 48 teachers and selected by using purposive sampling. Data collection tools were the innovation selecting instrument, the quality evaluation and the propriety evaluation form of the Model. The statistics used in data analysis were percentage, mean, and standard deviation. The result showed that; 1) The stakeholders' view toward the possibility on the model with the research process were at the high level. 2) It was revealed the 20 people who had been oriented in the construction of learning and teaching innovation were ready for research process. 3) There are 20 proposal researcher submitted were at the high level of quality. 4) There are 14 completed researches submitted were at the high level which were issued as the research articles published in Satun Technical college research article journal. 5) The expert evaluated the propriety on the model were at the high level. 6) The stakeholder satisfaction on the Model were at the high level.

คำสำคัญ : รูปแบบ การพัฒนา ครูอาชีวศึกษา ครุนักวิจัย

Keywords : Model, Vocational Teacher Development, Teacher Researchers

* ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ yph_9@hotmail.com โทร. 081-990-2887

1. บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

นับตั้งแต่ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา สถานศึกษาส่วนใหญ่ส่งเสริมและสนับสนุนครูให้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับหมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 24 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 14-16)

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาส่วนใหญ่พัฒนาครูเรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แต่ปัญหาที่ยังพบอยู่ คือ ผลงานวิจัยที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการวิจัยอย่างง่าย ซึ่งครูทำส่งตามนโยบายของสถานศึกษาแต่ขาดการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้ที่มีความรู้ด้านวิจัย จากผลการส่งผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่สามารถทำรายงานผลการใช้สื่อหรือนวัตกรรมในรูปแบบการวิจัยแบบเต็มรูปแบบได้แม้หลายคนจะสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท แต่ขาดทักษะการวิจัยเนื่องจากหลังสำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานวิจัยอีกเลย ข้อสังเกตประการหนึ่ง คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีความเด่นเรื่องการทำสิ่งประดิษฐ์

ของคนรุ่นใหม่แต่ไม่สามารถทำรายงานวิจัยให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ครูหลายคนออกแบบวิธีสอนได้ดีแต่ไม่สามารถเขียนรายงานวิจัยได้ สภาพปัญหาเช่นนี้มีผู้ศึกษาวิจัยหาวิธีการพัฒนาครูให้สามารถทำวิจัยได้ ดังเช่น ประชาคม จันทรชิต (2550: 1-9) ศึกษาเรื่องรูปแบบประสิทธิภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโดยใช้วิธีการอบรม นิเทศ ติดตามผล และจัดประกวดผลงานวิจัย เช่นเดียวกับ นพเก้า ณ พัทลุง (2551: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาครูสู่การวิจัยในชั้นเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านป่าดง จังหวัดสงขลา ใช้วิธีการอบรมครู 50 คนตามหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนตามรูปแบบชิปปา 3 วัน แล้ว ติดตามผลการทำวิจัยของครู 2 เดือน พบว่า ครูสามารถทำรายงานวิจัยในชั้นเรียนได้และมีคุณภาพระดับดี จากผลสำเร็จของงานวิจัยดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาครูอาชีวศึกษาให้มีความรู้เรื่องวิจัยและสามารถใช้กระบวนการวิจัยเพื่อสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมในการเรียนการสอนได้ จึงศึกษาทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครูนักวิจัย ให้ครูสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการได้อย่างเป็นรูปธรรม เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงจากสถานศึกษาที่เปิดสอนต่ำกว่าปริญญาตรี เป็นเปิดสอนระดับปริญญาตรีในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 สร้างรูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครูนักวิจัย

1.2.2 สร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ที่ใช้ในการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาครู
อาชีวศึกษาเป็นครุณักวิจัย

1.2.3 ประเมินผลการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครุณักวิจัย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 การวิจัยนี้มุ่งศึกษารูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครุณักวิจัย มี 8 ขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดโครงสร้างของคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยของวิทยาลัยเทคนิคสตูล

2. คัดเลือกครูที่เข้าอบรมเพื่อเป็นครูกลุ่มทดลอง

3. อบรมระยะที่ 1 เรื่องการพัฒนาและคัดสรรนวัตกรรม

4. อบรมระยะที่ 2 เรื่องการเขียนเค้าโครงวิจัย

5. อบรมระยะที่ 3 เรื่องการดำเนินการวิจัย

6. อบรมระยะที่ 4 เรื่องการจัดทำรายงานวิจัย

7. นิเทศและติดตามผล

8. เผยแพร่ผลงาน

1.3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

1. ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครุณักวิจัย

2. ตัวแปรตาม คือ ผลการดำเนินงาน

ตามรูปแบบ ประกอบด้วย

3. จำนวนนวัตกรรมของผู้ผ่านการอบรมที่พร้อมจะดำเนินการวิจัย

4. คุณภาพของเค้าโครงวิจัยของผู้ผ่านการอบรมตามรูปแบบ

5. จำนวนรายงานวิจัยของผู้ผ่านการอบรมตามรูปแบบ

6. คุณภาพของรายงานวิจัยของผู้ผ่านการอบรม

7. คุณภาพของรูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครุณักวิจัยประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

8. ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครุณักวิจัย

1.3.3 ระยะเวลาที่ทำการวิจัย ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2552 - พฤษภาคม 2553

2: วิธีการศึกษา

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากร คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากลุ่มวิทยาลัยเทคนิค

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ วิทยาลัยเทคนิคสตูล แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มที่ใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครุณักวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารหัวหน้าแผนก ครู เจ้าหน้าที่จำนวน 10 คน กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่ใช้ในการทดลองการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครุณักวิจัย คือ ผู้เข้าอบรมที่เป็นกลุ่มทดลองเป็นครู 20 คน

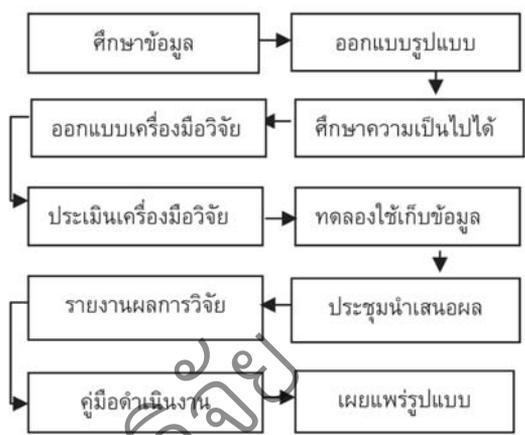
กลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการศึกษาความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาครุอาชีวศึกษาเป็นครุนักวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และผู้ทรงคุณวุฒิจากสถานศึกษาอื่น ๆ จำนวน 18 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 5 ฉบับ ได้แก่ เครื่องมือคัดสรรนวัตกรรม แบบประเมินคุณภาพของเค้าโครงวิจัย แบบประเมินคุณภาพของรายงานวิจัย แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาครุอาชีวศึกษาเป็นครุนักวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญ และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาครุอาชีวศึกษาเป็นครุนักวิจัย เครื่องมือแต่ละฉบับผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเองโดยใช้แนวทางของ นางลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช (2544: 86) และปิยะ กรกชจินตนาการ (2549)

2.3 วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนในแบบแผนการวิจัย เริ่มต้นด้วยการศึกษาข้อมูล ออกแบบรูปแบบการดำเนินงาน ศึกษาความเป็นไปได้ ออกแบบเครื่องมือวิจัย ประเมินผลเครื่องมือวิจัย ทดลองใช้และเก็บข้อมูล ประชุมนำเสนอผล และรายงานผลการวิจัย ดังปรากฏในรูปที่ 1

รูปที่ 1 แบบแผนการวิจัย

2.3.1 ศึกษาข้อมูล โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ นโยบาย เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาออกแบบรูปแบบการพัฒนาครุอาชีวศึกษาเป็นครุนักวิจัย

2.3.2 ออกแบบรูปแบบการดำเนินงาน ได้ออกแบบรูปแบบการพัฒนาครุอาชีวศึกษาเพื่อเป็นครุนักวิจัย ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 รูปแบบการพัฒนาครุอาชีวศึกษาเป็นครุนักวิจัย

2.3.3 ศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยนำรูปแบบนำเสนอผู้ที่เกี่ยวข้องให้แสดงความ คิดเห็น ปรับปรุง และนำไปทดลองใช้

2.3.4 ออกแบบเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือคัดสรรนวัตกรรม แบบประเมิน คุณภาพของเค้าโครงวิจัย แบบประเมินคุณภาพ ของรายงานวิจัย แบบประเมินความเหมาะสม ของรูปแบบการพัฒนาครูอาชีพศึกษาเป็นครู นักรักวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ และแบบสอบถามความ พึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานตาม รูปแบบการพัฒนาครูอาชีพศึกษาเป็นครู นักรัก วิจัยหาความตรงโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ซึ่งมี วุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอก หรือกำลังศึกษา ระดับปริญญาเอกมีประสบการณ์การวิจัยเกี่ยวกับ เรื่องรูปแบบ และศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ด้านการวัดผลการศึกษาในระดับปริญญาโท

2.3.5 ประเมินเครื่องมือวิจัยโดยผู้ เชี่ยวชาญ ปรับปรุง พิมพ์เครื่องมือพร้อมใช้งาน

2.3.6 ทดลองใช้รูปแบบและเก็บข้อมูล โดยนำรูปแบบและเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้กับ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณ ปรับปรุงในเวลา 14 เดือน ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2552 ถึง พฤษภาคม 2553

2.3.7 ประชุมนำเสนอผล นำรูปแบบและ ผลการใช้ไปนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาให้ ข้อเสนอแนะและตอบแบบประเมินความเหมาะสม ของรูปแบบ คู่มือดำเนินงานตามรูปแบบโดยใช้วิธี สันทนาการกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดวิทยาลัยเทคนิคในภาคใต้ ครูผู้มี ประสบการณ์ในการวิจัยอย่างดี 17 คน และ

รองศาสตราจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี 1 คน

2.3.8 รายงานผลการวิจัย ผู้วิจัยนำ ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงเอกสาร คู่มือดำเนินงานให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น วิเคราะห์ผลการ วิจัยและจัดทำรายงานผลการวิจัยเรื่องรูปแบบ การพัฒนาครูอาชีพศึกษาเป็นครู นักรักวิจัย เผยแพร่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3.9 เผยแพร่รูปแบบการพัฒนาครู อาชีพศึกษาเพื่อเป็นครู นักรักวิจัย ผู้วิจัยได้เผยแพร่ ผลงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. ผลการศึกษาและอภิปรายผล

3.1 ผลการศึกษา

3.1.1 ผู้เกี่ยวข้อง 10 คนประเมินว่า รูปแบบการพัฒนาครูอาชีพศึกษาเป็นครู นักรัก วิจัย มีความเป็นไปได้ในระดับสูงค่าเฉลี่ย 4.37

3.1.2 จำนวนนวัตกรรมของผู้ผ่านการ อบรมระยะที่ 1 มีความพร้อมที่จะดำเนินการ วิจัย 20 เรื่อง

3.1.3 ผู้ผ่านการอบรมระยะที่ 2 ส่งเค้าโครง วิจัย 20 คน เค้าโครงวิจัยทุกเรื่องมีคุณภาพสูง

3.1.4 ผู้ผ่านการอบรมส่งรายงานวิจัย 14 เรื่อง ทุกเรื่องมีคุณภาพระดับสูง

3.1.5 ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสม ของรูปแบบในระดับมากที่สุดดังแสดงในตาราง ที่ 1

3.1.6 ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อการ ดำเนินงานตามรูปแบบฯ ระดับมากดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครูนักวิจัย

กิจกรรม	\bar{X}	s	ความหมาย
1. โครงสร้างของคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย	4.66	.48	มากที่สุด
2. ภาระหน้าที่ของคณะกรรมการฝ่ายบริหาร	4.61	.60	มากที่สุด
3. ภาระหน้าที่ของคณะกรรมการฝ่ายดำเนินงาน	4.61	.60	มากที่สุด
4. วิทยาลัยทัศน	4.66	.48	มากที่สุด
5. พันธกิจ	4.44	.70	มาก
6. เป้าประสงค์	4.50	.51	มากที่สุด
7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4.66	.48	มากที่สุด
8. ลักษณะของงานวิจัย	4.50	.61	มากที่สุด
9. การคัดเลือกผู้เกี่ยวข้องกับการอบรม	4.22	.42	มาก
10. ขั้นตอนและวิธีการอบรมระยะที่ 1	4.44	.51	มาก
11. ขั้นตอนและวิธีการอบรมระยะที่ 2	4.44	.51	มาก
12. ขั้นตอนและวิธีการอบรมระยะที่ 3	4.44	.51	มาก
13. ขั้นตอนและวิธีการอบรมระยะที่ 4	4.44	.51	มาก
14. ขั้นตอนการนิเทศและติดตามผล	4.50	.51	มากที่สุด
15. ขั้นตอนและวิธีการเผยแพร่ผลงาน	4.38	.50	มาก
16. หลักสูตรการอบรม	4.55	.51	มากที่สุด
ภาพรวม	4.50	.46	มากที่สุด

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาครูอาชีพศึกษาเป็นครุณักวิจัย

รายการ	\bar{X}	s	ความหมาย
1. ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม	4.30	.73	มาก
2. นำความรู้จากการอบรมไปทำการวิจัยได้	4.10	.85	มาก
3. ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมระยะที่ 1	4.10	.64	มาก
4. ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมระยะที่ 2	3.85	.58	มาก
5. ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมระยะที่ 3	4.00	.72	มาก
6. ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมระยะที่ 4	3.95	.75	มาก
7. การนิเทศและติดตามงานของผู้ให้การนิเทศ	4.05	.75	มาก
8. การให้คำแนะนำของพี่เลี้ยงนักวิจัย	4.05	.75	มาก
9. การนิเทศช่วยแก้ปัญหาและพัฒนางาน	4.05	.82	มาก
10. จำนวนครั้งที่ได้รับการนิเทศ	3.85	.74	มาก
11. คุณภาพของเอกสารที่จัดเตรียมเพื่อการค้นคว้า	3.85	.74	มาก
12. ความเพียงพอของเอกสาร	3.80	.76	มาก
13. ประโยชน์ของเอกสารประกอบการอบรม	3.95	.68	มาก
14. สามารถทำวิจัยหลังจากอบรมครบทุกระยะ	3.75	.71	มาก
15. ความเหมาะสมโดยรวมของการดำเนินงานตามรูปแบบ	4.05	.68	มาก
เฉลี่ย	3.98	.56	มาก

3.2 อภิปรายผล

3.2.1 การดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาครูอาชีพศึกษาเป็นครุณักวิจัย พบว่า ผลการดำเนินงานมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะครูที่เข้ารับการพัฒนাসัมครใจเข้าร่วมพัฒนา และมีความคาดหวังจะนำความรู้และทักษะที่ได้ไปจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนระดับต่อไป และที่สำคัญ คือ มีการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่องจากวิทยากรภายในสถานศึกษามีพี่เลี้ยงนักวิจัยซึ่งเป็นครูที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัย ให้คำปรึกษาได้ตลอดเวลา

3.2.2 ผลการวิจัย พบว่า ครูบางส่วนสร้างนวัตกรรมแล้วแต่ยังไม่สามารถเขียนรายงานได้ เนื่องจากไม่ได้ฝึกทำอย่างต่อเนื่องและไม่ได้เข้ารับการนิเทศตามเวลาที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัศมี วุฒิเสน (2549: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการเรียนรู้ด้วยการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุทรธานี เขต 1 จังหวัดอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถในการเรียนรู้อย่างการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ดำเนินการวิจัย 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา

การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และศึกษาความต้องการความสามารถในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนระยะที่ 2 พัฒนาความสามารถของครู ในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย พบว่า ครูมีความรู้เรื่องวิจัยแต่ไม่สามารถนำมาสู่การปฏิบัติจริงได้ เพราะครูดำเนินการทำวิจัยนอกเวลาการเรียนการสอน มีงานประจำในหน้าที่มาก ครูไม่ได้รับการนิเทศติดตามผลอย่างเป็นระบบ

3.2.3 ประสพการณ์ของครูที่สร้างนวัตกรรมและเขียนรายงานวิจัยได้ครั้งนี้ ทำให้เกิดความมั่นใจที่จะสร้างผลงานวิจัยต่อไป เนื่องจากมีประสพการณ์ในการวิจัยแล้วครูจะได้ใช้กระบวนการวิจัยเพิ่มคุณค่าให้กับงานประดิษฐ์คิดค้นต่อไป

3.2.4 ผลงานวิจัยที่ได้ เป็นตัวชี้วัดคุณภาพของสถานศึกษา ครูและนักเรียนนักศึกษาซึ่งเป็นการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ส.ค.ต่อไป สถานศึกษาเกิดบรรยากาศเชิงวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เขมสุภา เงินศรี (2547: 77-81) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านคอโค อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์ มีกลยุทธ์ที่ใช้ คือ ประชุมเชิงปฏิบัติการ สอนงาน และศึกษาดูงานตามกรอบการศึกษา ได้แก่ การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา วิธีการหรือนวัตกรรม การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้และการสรุปผล ผลการศึกษา พบว่า ทั้ง 3 กลยุทธ์สามารถพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประชาคม จันทระชิต (2550: 1-9) ที่วิจัยเรื่องรูปแบบประสิทธิภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา

จังหวัดสุราษฎร์ธานี: กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพไชยา ได้กำหนดรูปแบบ 8 ขั้นตอน คือ 1) อบรมครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน 2) จัดทำเอกสารเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนเผยแพร่ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า 3) จัดหาหนังสือ เอกสาร และสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าของครู 4) คัดเลือกครูเครือข่ายนักวิจัย 5) จัดหาวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์สำหรับไว้ทำวิจัยในชั้นเรียน 6) จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน 7) นิเทศติดตามผลการทำวิจัยในชั้นเรียน 8) จัดการประกวดผลงานวิจัยในชั้นเรียน และทำการตรวจสอบรูปแบบประสิทธิภาพ ดำเนินการใช้รูปแบบ พบว่า ครูมีปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนน้อยลงหลังจากผ่านการใช้รูปแบบดังกล่าว

3.2.5 ผลการทำวิจัยของครู พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาที่ครูทำวิจัยสูงขึ้น สถานศึกษาได้จัดทำวารสารบทความวิจัยของครู โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก (มหาวิทยาลัยทักษิณ) เป็นผู้ประเมิน นับเป็นการเริ่มต้นที่ดีของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาซึ่งจะจัดสอนในระดับปริญญาตรีต่อไปเมื่อมีความพร้อมมากขึ้น

3.2.6 ผู้วิจัยได้จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมโดยศึกษาหลักการจาก สมคิด พรหมจ้อยและคณะ (2547: 97-103) ที่วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนักวิจัย มีวัตถุประสงค์ว่า 1) เพื่อประเมินหลักสูตรฝึกอบรมนักวิจัยทุกหลักสูตรโดยเฉพาะหลักสูตรหลักที่จัดโดยกลุ่มงานฝึกอบรมการวิจัยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ 2) เพื่อสังเคราะห์หลักสูตรฝึกอบรม

นักวิจัยที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย คือ นักวิจัยระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง 3) เพื่อศึกษาแนวทางใหม่ในบุคลากรด้านการวิจัยของประเทศ ทั้งระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูงโดยเน้นผลลัพธ์ของการวิจัย คือ หลักสูตรฝึกอบรมนักวิจัย ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่สอง ในด้านการสังเคราะห์หลักสูตรฝึกอบรมนักวิจัยระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมนักวิจัยระดับพื้นฐานเป็นหลักสูตรสำหรับฝึกอบรมนักวิจัยที่มุ่งเน้นให้มีความรู้และความสามารถขั้นพื้นฐานในการวิจัย มีเจตคติที่ดีต่อการวิจัย สามารถปฏิบัติงานวิจัยที่มีการออกแบบการวิจัยไม่ซับซ้อน เช่น การวิจัยเชิงสำรวจ และสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการวิจัยไปประยุกต์ในงานได้ เนื้อหาของหลักสูตรประกอบด้วย ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย การกำหนดปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย การวางแผนการวิจัย การเขียนโครงการวิจัย การสร้างเครื่องมือวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานวิจัย และการนำเสนอผลงานวิจัย วิธีดำเนินการฝึกอบรมใช้การบรรยาย ศึกษาจากกรณีตัวอย่างและฝึกปฏิบัติ แบ่งการอบรมเป็น 3 ระยะ คือ การวางแผนการวิจัยและการสร้างเครื่องมือวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและการเขียนรายงานการวิจัย การนำเสนอผลการวิจัยโดยมีการส่งงานที่ให้ฝึกปฏิบัติทุกระยะอย่างต่อเนื่อง

4. สรุป

4.1 ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครุณักวิจัยว่ามีความเป็นไปได้ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 4.37

4.2 ผู้เข้าอบรมสร้างนวัตกรรมด้านการเรียนการสอนที่มีความพร้อมที่จะดำเนินการวิจัย 20 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 100

4.3 ค่าโครงวิจัยของผู้ผ่านการอบรมที่ส่งมีจำนวน 20 เรื่อง ทุกเรื่องมีคุณภาพในระดับสูง

4.4 รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ของผู้ผ่านการอบรมที่ส่งมีจำนวน 14 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 70 ทุกเรื่องมีคุณภาพในระดับสูงขึ้นไป จัดพิมพ์เป็นบทความวิจัยเผยแพร่ในวารสารบทความวิจัยของวิทยาลัยเทคนิคสตูล

4.5 ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครุณักวิจัยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.50

4.6 ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครุณักวิจัยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.98

5. ข้อเสนอแนะ:

5.1 ข้อเสนอแนะ: การนำผลการวิจัยไปใช้

สถานศึกษาที่จะนำรูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครุณักวิจัยไปใช้และประสบความสำเร็จได้ ครูต้องมีความมุ่งมั่น เห็นคุณค่าของการทำวิจัยก่อน จากนั้น ในกระบวนการทำวิจัยผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องของการนิเทศติดตามผล ดังนั้น ควรมีพี่เลี้ยงนักวิจัยที่ทำหน้าที่อย่างตั้งใจ มีมนุษยสัมพันธ์ พี่เลี้ยงนักวิจัยทำงานวิจัยของตนเองไปด้วย การทำงานเป็นกลุ่ม จะเสริมสร้างความสามัคคี สร้างบรรยากาศเชิงวิชาการ และเห็นว่า งานวิจัยไม่ให้เป็นเรื่องยากเกินไป จะเกิดการสร้างผลงานทางวิชาการมากขึ้น

4.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศติดตามผลการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ปฏิบัติงานของครูแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

5. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผศ.ดร.สุราษฎร์พรมจันทร์ ดร.ปิยะ กรกขจินตนาการ อาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่ให้แนวคิดในการสร้างรูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นครูนักวิจัย ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินเครื่องมือวิจัย ได้แก่ รศ.ประสิทธิ์ทองแจ่ม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ดร.เสริมศักดิ์ นิลวิลัย ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีวศึกษาโกล-ลก นายปรีดี เกตุทอง ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคกลาง อาจารย์ ดร.ณรงค์ฤทธิ์เดช วิทยาลัยเทคนิคตรัง อาจารย์สิริพงศ์เพชรนาถ วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานีแห่งที่ 2 อาจารย์ปรีชา ต้นฉิมพัฒนา ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ อาจารย์จรียา เอียบสกุล ครูเชี่ยวชาญวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต และดร.นพเก้า ณ พัทลุง อาจารย์มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่ช่วยประเมินและให้ข้อเสนอแนะบทความวิจัยในครั้งนี้

6. เอกสารอ้างอิง

- เชษฐา เงินศรี. 2547. การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับกรวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านคอโค อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทรัสดี สุโชโต. 2549. ประสิทธิภาพการพัฒนาแบบการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดอมรวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม.
- นางลักษณะ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช. 2544. การวิจัยและการพัฒนาเพื่อการปฏิรูปทั้งโรงเรียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพเก้า ณ พัทลุง มปป. การพัฒนาครูสู่การวิจัยในชั้นเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านป่าดง จังหวัดสงขลา. เข้าถึงได้จาก <http://educms.pn.psu.ac.th/edujn/viewarticle.php?id=32> [30 มิถุนายน 2553]
- ปิยะ กรกขจินตนาการ. 2549. การพัฒนารูปแบบศูนย์วิจัยและพัฒนาเทคนิคศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ประชาคม จันทรชิต. 2550. รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี : กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพไชยา. งานวิจัยวิทยาลัยการอาชีพไชยา.
- รัศมี วุฒิสเนน. 2549. รายงานการพัฒนารการเรียนรู้ด้วยการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม อำเภอหนองบัวขง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1 จังหวัดอุดรธานี ปี 2549.

เข้าถึงได้จาก http://school.obec.go.th/uts_s/webpages/teacher/teacher_Research.html [เข้าถึง 21 กุมภาพันธ์ 2552]

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมอาชีวศึกษา. 2542.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พุทธศักราช. 2542. กรุงเทพมหานคร:

บริษัทพรินทวอน กราฟฟิค.

สมคิด พรหมจ้อย และคณะ. การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนักวิจัย. วารสารสุโขทัย ธรรมมาธิราช 17 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2547) หน้า 97-103.

วารสารวิชาการและวิจัย
มทร.พระนคร